

Nr 162.

Av herr **Nordkvist m. fl.**, om förbättrad löneställning åt övningslärarna i trädgårdsskötsel vid folkskoleseminarierna.

I kungl. statsverkspropositionen till 1951 års riksdag anföres under åttonde huvudtiteln, att skäl för närvarande icke föreligger att för riksdagen framlägga förslag till ändrad lönegradsplacering för övningslärarna i trädgårdsskötsel vid folkskoleseminarierna.

I sitt utlåtande nr 192/1948 anförde statsutskottet i anledning av motionerna I: 291, II: 445 angående löne reglering för övningslärarna i trädgårdsskötsel vid folkskoleseminarierna, att skäl föreläge för att seminarielärarna i trädgårdsskötsel jämfördes med övriga övningslärare och att dessas lönegradsplacering skulle omprövas i anslutning till den förestående löne regleringens genomförande.

Genom beslut den 30 september 1949 uppdrog Kungl. Maj:t åt 1941 års lärarlönesakkunniga att inkomma med förslag i fråga om lönegradsplacering för seminarielärarna i trädgårdsskötsel. Den 22 november samma år förelåg de sakkunnigas utlåtande, varav här citeras följande:

Lärarlönesakkunnigas förslag.

Lärarlönesakkunniga vidhålla sin i övningslärarbetänkandet uttalade uppfattning, att lärartjänsterna i trädgårdsskötsel vid folk- och småskoleseminarierna icke böra ingå i löne regleringen för övningslärare.

De ordinarie lärartjänsterna i trädgårdsskötsel äro förenade med en undervisningsskyldighet av i medeltal elva veckotimmar under läsåret jämte skyldighet att därutöver ägna seminarieträdgården nödig skötsel och vård. Dessa arbetsuppgifter ha, såvitt lärarlönesakkunniga kunnat finna, ansetts motsvara full tjänstgöring för innehavarna av dessa tjänster (jfr Kungl. Maj:ts prop. 1913: 205, s. 102 ff., 106 och 115 f.; statsutskottets utl. 1913: 139). Även lärarlönesakkunniga anse sig böra utgå från att samtliga ifrågasvarande tjänster vid folkskoleseminarierna äro fulltidstjänster.

Skolöverstyrelsen har föreslagit, att de ordinarie lärarna i trädgårdsskötsel skola placeras lägst i samma lönegrad som lärare i manlig slöjd vid manligt folkskoleseminarium, d. v. s. lägst i lönegrad Ca 23. En placering av trädgårdslärarna i Ca 23 har också föreslagits i de förenämnda motionerna vid 1948 års riksdag.

I sitt betänkande med förslag till löne reglering för övningslärare ha lärarlönesakkunniga hävdadt, att det förhållandet, att undervisningen vid seminarierna skulle skickliggöra eleverna att själva bli lärare i respektive ämnen, borde verka höjande på löneställningen för seminarielärarna. Vad i detta hänseende uttalats äger tillämpning också å lärarna i trädgårdsskötsel. Med hänsyn härtill och till de kompetenskrav, som gälla för innehav av förevarande tjänster, samt med hänsyn till att dessa lärare såsom ansvariga för seminarieträdgårdarna i regel bära ansvaret för en omfattande

försäljning av trädgårdsprodukter, anse lärarlönesakkunniga sig kunna föreslå, att de ordinarie lärarna i trädgårdsskötsel vid folkskoleseminarierna *uppflyttas till lönegrad Ca 23*. Tjänsterna böra alltfort vara underkastade statens allmänna avlöningsreglemente och icke innefattas i den speciella löneregleringen för övningslärarna.

I övningslärarbetänkandet ha de sakkunniga beträffande såväl lärarna i manlig slöjd som lärarna i teckning, musik, gymnastik, hushållsgöromål och kvinnlig slöjd vid folk- och småskoleseminarierna föreslagit placering av de extra ordinarie lärarna två lönegrader lägre än de ordinarie. Enligt lärarlönesakkunnigas mening bör samma relation gälla mellan de ordinarie och de extra ordinarie lärarna i trädgårdsskötsel. I enlighet härmed föreslås de sistnämnda bliva placerade i lönegrad Ce 21, d. v. s. en lönegrad högre än för närvarande.

Extra lärare i trädgårdsskötsel skall för närvarande placeras i lönegrad Cg 18. Lärarlönesakkunniga föreslå, att dessa lärare uppflyttas till lönegrad Cg 19.

För de timlärare, som omfattas av övningslärarreformen, har lärarlönesakkunniga föreslagit tre olika slag av arvoden, ett högre arvode för timlärare, som är behörig att anställas som extra ordinarie lärare, ett lägre arvode för timlärare, som med avseende på utbildning men ej med hänsyn till tidigare tjänstgöring är behörig att anställas som extra ordinarie lärare, samt ett lägsta arvode för annan timlärare. Av flera skäl, bland annat den relativt ringa omfattningen av förevarande ämne i småskoleseminarierna och det förhållandet, att inga ordinarie eller extra ordinarie tjänster i ämnet förekomma i sistnämnda seminarier och att inga kompetensvillkor äro föreskrivna i stadgan för småskoleseminarierna, synes en gradering av timlärararvodena i dessa seminarier efter vederbörande lärares kompetens vara obehörlig och jämväl mindre lämplig. Lärarlönesakkunniga föreslå därför ett enhetligt timlärararvode för småskoleseminarierna. Enligt lärarlönesakkunnigas mening föreligga ej heller tillräckliga skäl att införa gradering av timlärararvodena vid folkskoleseminarierna. Det synes de sakkunniga ock lämpligast, att samma arvode tillämpas i båda slagen av seminarier. I enlighet med för närvarande eljest gällande principer torde — med utgångspunkt från förslaget om placering av extra lärare i lönegrad Cg 19 — timlärarna böra erhålla arvode beräknat efter 19 löneklassen. För timlärarna torde alltfort böra gälla den s. k. timlärarkungörelsen (SFS 690/1947). Beteckningen i timtaxan torde liksom hittills böra vara TE.

Lärarlönesakkunniga anse sig icke böra föreslå ändring av det nuvarande systemet med särskilt lönetillägg för skötsel och vård av seminarieträdgården vid vissa småskoleseminarier.

Kostnadsberäkningar.

Som förut angivits finnas för närvarande 10 ordinarie och 2 extra ordinarie lärartjänster i trädgårdsskötsel vid folkskoleseminarierna. Av de seminarier, vid vilka dessa tjänster äro inrättade, äro sju belägna å ortsgrupp 3, tre å ortsgrupp 4 och två å ortsgrupp 5. En höjning av löneställningen i enlighet med lärarlönesakkunnigas förslag torde kunna beräknas medföra en genomsnittlig merkostnad av 1 200 kronor för år och ordinarie tjänst samt 600 kronor för år och extra ordinarie tjänst. Genomförandet av de sakkunnigas förslag torde, om hänsyn även toges till föreslagen höjning av förekommande timarvoden, för folkskoleseminariernas del kunna beräknas medföra en sammanlagd merkostnad av omkring 15 300 kronor.

Vid de tio småskoleseminarierna — av vilka sex äro belägna å 3-ort, två å 4-ort och två å 5-ort — förekomma endast timlärare i ämnet trädgårdsskötsel. Arvode utgår enligt timtaxa TE 18. Detta innebär för veckotimme 218 kronor i ortsgrupp 3, 228 kronor i ortsgrupp 4 och 238 kronor i ortsgrupp 5. Enligt uppgifter, som de sakkunniga erhållit, uppgår undervisningen i förevarande ämne vid småskoleseminarierna under innevarande läsår till sammanlagt 62,5 veckotimmar. Enligt lärarlönesakkunnigas förslag skall timarvode hädanefter utgå efter timtaxa TE 19, vilket torde innebära ett arvode av ungefär 229 kronor för veckotimme å 3-ort, 239 kronor å 4-ort och 249 kronor å 5-ort. Den genomsnittliga kostnadsökningen per veckotimme skulle sålunda vara ungefär 11 kronor. Vid småskoleseminarierna torde med hänsyn härtill kunna beräknas uppkomma en merkostnad av sammanlagt omkring 700 kronor för år.

Den totala årliga kostnadsökningen vid ett genomförande av lärarlönesakkunnigas förslag torde således kunna uppskattas till omkring 16 000 kronor.

I statsutskottets utlåtande nr 155 i anledning av Kungl. Maj:s proposition om lönerreglering för övningslärare anfördes, att utskottet förutsätter, att frågan om ändrad lönegradsplacering för trädgårdslärare vid folkskoleseminarierna såsom en följd av övningslärarregleringen i lämpligt sammanhang upptages till prövning i anslutning till 1948 års riksdags uttalande i ämnet.

Det har under senare tid gjorts gällande, att den undervisning, som meddelas i trädgårdsskötsel vid folkskoleseminarierna, skulle kunna handledas av mindre kvalificerad arbetskraft. Emellertid torde man vid dessa resonemang ha förbisett, att vid de statliga trädgårdsmästarskolorna icke förekommer pedagogik eller undervisningsövningar, vilket däremot ingår i studiekursen vid högre trädgårdskursen på Alnarp (hortonomkursen). Genom omorganisationen helt nyligen av den lägre trädgårdsundervisningen är Norrlands trädgårdsskola, Söråker, den enda skola, där allsidig trädgårdsundervisning förekommer, och skolan är avsedd speciellt för de norrländska förhållandena. Övriga trädgårdsskolor, Alnarp och Experimentalfältet, äro specialiserade å två linjer, varav en för växtodling under glas och en för plantskoleskötsel och fruktodling. På Experimentalfältet finnes dessutom möjlighet att genomgå en linje för trädgårdsanläggning. Att rekrytera trädgårdslärarna vid folkskoleseminarierna från någon av dessa linjer torde väl vara uteslutet.

Vid folkskoleseminarierna förekomma undervisningsövningar i trädgårdsskötsel, vilket fordrar pedagogisk utbildning hos handledaren, och ett sloppande av hortonomkompetensen får anses som ett stort steg tillbaka.

Med stöd av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att övningslärarna i trädgårdsskötsel vid folkskoleseminarierna skola, i likhet med övriga övningslärare vid folkskoleseminarierna, överföras å gällande stadga och avlöningsreglemente för övningslärare

och där inplaceras i samma lönegrad som lärare i slöjd vid manligt seminarium, nämligen i lönegrad Ca 23, allt i enlighet med 1941 års lärarlönesakkunnigas förslag.

Stockholm den 21 januari 1951.

Sigfr. Nordkvist.

Hj. R. Nilson
i Spånstad.

Einar Hægglom.

Harald Hallén.

Ragnhild Sandström.
